

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра нової та новітньої історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-
педагогічної роботи

доц. Пантелеймонов А. В.

« _____ » _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**Історія країн Азії, Африки та Латинської Америки
новітнього часу (I період)**
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
галузь знань _____ 03 Гуманітарні науки _____
спеціальність _____ 6.020302 історія _____
освітня програма _____ історія _____
спеціалізація _____ 6.020302 історія _____
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
факультет _____ історичний _____

2018/2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою історичного факультету

“15” червня 2018 року, протокол № 6

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Чувпило О. О., доктор історичних наук, професор

Програму схвалено на засіданні кафедри нової та новітньої історії

Протокол від 24.05.2018 року № 11

Завідувач кафедри

нової та новітньої історії

(підпис)

Станчев М. Г.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією історичного факультету

Протокол від 08.06.2018 року № 10

Голова методичної комісії історичного факультету

(підпис)

Тумаков О. І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Сучасна історія країн Азії, Африки та Латинської Америки (I період)» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки першого (бакалаврського) рівня, спеціальності (напряму) – 6.020302 історія, спеціалізації нова та новітня історія, археологія, архівознавство, історіографія та джерелознавство, історія стародавнього світу та середніх віків, історія України, історія Східної Європи.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні етапи та особливості історичного розвитку країн Азії і Африки наприкінці XVI – на початку XX ст., наслідки широких контактів між Сходом та Заходом протягом періоду, що вивчається.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. *Мета курсу* – аналіз історичного досвіду країн Азії та Африки, а також сучасних історіографічних підходів до оцінки подій, явищ і процесів, що відбувалися у азійському регіоні та країнах Африки після Другої світової війни. Велика увага надається формуванню національних моделей розвитку східноазійських держав, країн Африки та їх досвіду модернізації.

Курс актуальний і необхідний для більш повного і всебічного розуміння багатьох особливостей розвитку країн розглядаємого регіону, їх сучасного становища, а також тих політичних процесів, що в них відбуваються сьогодні. Вивчення курсу дасть можливість студентам зрозуміти суть колосальних змін, що відбулися у країнах Азії та Африки протягом другої половини XX століття, побачити глобальні проблеми, від вирішення яких залежить майбутнє людської цивілізації.

1.2. *Основними завданнями* вивчення курсу «Новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки» обумовлені методичним процесом «сприйняття – усвідомлення – застосування» знань: - навчити студентів вивчати історію незалежних суспільств Сходу та бачити історичні явища і процеси в їх взаємозв'язку і взаємозалежності; - з'ясувати методологічні та теоретичні основи викладання новітньої історії Сходу; - визначити провідні методи та завдання, теоретичні основи праці з джерелами з історії новітніх східних

суспільств; - висвітлити основні концептуальні напрямки розвитку наукової думки щодо проблем позначених регіонів, орієнтуватися в оцінках тих чи інших історичних концепцій; - усвідомлювати програмний фактичний матеріал в його послідовності; - набути навички використання знань з новітньої історії країн Азії, Африки та Латинської Америки в навчальному процесі та їх втілення в подальшу викладацьку діяльність.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	–
Семестр	
7-й	–
Лекції	
58 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
год	–
Лабораторні заняття	
–	–
Самостійна робота	
62 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати роботи

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні таких результатів навчання:

знати теоретичні основи сучасних підходів до новітньої історії країн Азії, Африки та Латинської Америки, головні етапи політичної та культурної історії народів регіону, основну термінологію курсу та програмний фактичний матеріал в його послідовності; вміти використовувати знання, отримані під час вивчення курсу, для аналізу сучасного стану країн регіону, їх політичного та економічного розвитку і перспектив їх подальшого впливу

на тенденції світової політики. Самостійно поповнювати свої знання новими надбаннями історичної думки стосовно до проблематики.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1

Тема 1. Країни Азії та Африки на початок новітньої історії

1. Основні проблеми курсу "Новітня історія країн Азії та Африки"

Місце країн Азії та Африки у всесвітній історії. Зміст курсу. Хронологія. Проблеми методології. Цивілізаційний підхід до вивчення історії країн Сходу як найбільш конструктивна методологія. Українське сходознавство. Основна література з новітньої історії країн Азії та Африки.

2. Версальсько-Вашингтонська система і перерозподіл колоній

Використання метрополіями в своїх інтересах матеріальних і людських ресурсів колоніальних та залежних країн в роки Першої світової війни. Зростання незадоволення і протесту проти труднощів війни. Рішення Версальської і Вашингтонської конференції. Перерозподіл світу основними державами-переможницями. Ігнорування національних інтересів афро-азіатських країн.

3. Характер і завдання національно-визвольного руху в міжвоєнний період

Посилення економічних позицій національної буржуазії в країнах Азії та Африки, претензії на політичну владу. Характер, завдання, методи, рушійні сили і перспективи національно-визвольного руху. Ідеологія національно-визвольної боротьби : суньятсенізм, гандизм, кемалізм, мархаенізм, панафриканізм та ін. Політичні партії та рухи, їх програми і лідери. Об'єднання різних класів і соціальних груп на патріотичній основі за здобуття національної незалежності. Провідна роль національної буржуазії. Повстання, національні війни, визвольні рухи 1919-1923 рр.

4. *Специфіка форм і методів колоніального панування в 20-30-хрр. ХХ ст.*

Зміна форм і методів колоніального панування, маневри правлячих кіл метрополій. Поєднання насильницьких дій із спробами співробітництва з окремими політичними силами в колоніях і напівколоніях. Видимість реформ. Успіхи й невдачі національно-визвольного руху в міжвоєнний період.

Тема 2. Японія в міжвоєнний період

1. *Японія на початок новітньої історії*

Зміцнення міжнародних позицій Японії в роки Першої світової війни. Вихід на зовнішні ринки. Політика буржуазно-поміщицьких партій, вплив на неї великих монополій і генералітету. "Рисові бунти" 918 р. Боротьба демократичних сил за зміну виборчої системи. Закон про загальне виборче право для чоловіків і Закон "про небезпечні цумки". Японська інтервенція на Радянському Далекому Сході та її провал. Здобутки і Японії на Паризькій і Вашингтонській конференції.

2. *Внутрішня політика в другій половині 20-30-хрр. ХХ ст. Військові путчі*

Економічна криза 1926-1927 . Прихід до влади кабінету Танака. Наступ на демократичні сили. Меморандум Танака - програма завоювання японською воєнщиною світового панування. Фашистський рух у Японії. Військово-фашистські путчі 30-х рр. Встановлення мілітаристського режиму.

3. *Зовнішня політика Японії*

Зростання агресивності японського мілітаризму. Загарбання Маньчжурії і створення Маньчжоу-го. Підготовка до нападу на СРСР, Монголію і Китай. Військово-політичний союз з фашистською Німеччиною. Японська експансія в Південно-Східній Азії. Напад на ЕСитай. Радянсько-японський пакт про нейтралітет.

Тема 3. Китай у міжвоєнний період

1. *Економічне і політичне становище Китаю після Першої світової війни*

Основні риси суспільно-економічного ладу Китаю. Права і привілеї великих держав. Зміни в соціальній структурі китайського успільства, зростання ролі національної буржуазії. Політичний лад. Внутрішня нестабільність, мілітаристські кліки.

2. *"Рух 4 травня" 1919 р.*

Рішення Паризької мирної конференції про передачу китайської провінції Шаньдун Японії. Боротьба національно-патріотичних сил за захист національних інтересів Китаю, її форми і методи. Наслідки 'Руху 4 травня' 1919 р.

3. *Створення КПК*

Розповсюдження комуністичних ідей у Китаї. I і II з'їзди КПК. Вироблення програми-максимум і програми-мінімум. Ідея єдиного антиімперіалістичного фронту.

4. *Створення єдиного антиімперіалістичного фронту між Гоміньданом і КПК.*

Реорганізація Гоміньдану. "Три нових принципи" Сунь Ятсена -програма національного відродження Китаю. Союз між Гоміньданом і <СПК. Завдання єдиного фронту. Співробітництво з СРСР.

5. *Національна революція 1925-1927 рр.*

Причини, характер, рушійні сили, завдання революції. Події 30 травня 1925 р. в Шанхаї - початок революції. Шанхайський і гонконгський страйк. Північний похід Національно-революційної армії. Чан Кайші. Втручання великих держав. Контрреволюційний переворот у Шанхаї. Революційна боротьба в провінціях Центрального Китаю (уханський період). Підсумки революції 1925-1927рр.

6. *Утвердження гоміньданівського режиму.*

Характер і політичний курс влади Гоміньдану на чолі з Чан Кайші. Іартійні і регіональні угруповання, "нові мілітаристи". Економічна політика Гоміньдану, ринкові реформи. Зовнішня політика. Окупація Північно-Східного Китаю японськими мілітаристами.

7. Перша громадянська війна в Китаї (1927-1937).

Незадоволення народних низів наслідками революції 1925-1927рр. Комуністичний рух під лозунгом Рад. Виникнення перших частин Червоної армії і радянських районів. Китайська Радянська Республіка. Аграрна політика КПК, економічні і культурні заходи. Відбиття походів Гоміньдану в 1930-1933 рр. Великий похід Китайської Червоної Армії. Створення Особливого району Китаю. Припинення громадянської війни і створення єдиного антияпонського фронту.

Тема 4. Індія в міжвоєнний період

1. Індія - британська колонія

Використання метрополією матеріальних і людських ресурсів Індії в роки Першої світової війни. Стан економіки. Загострення між національною буржуазією і метрополією. Політичні партії - ІНК, Мусульманська ліга, Хінду махасабха. Акт Монтегю-Челмсфорда і закон Роулетта. Амрітсарський розстріл 1919 р.

2. М.К.Ганді. Гандизм.

Вчення М.К.Ганді. Ідеологія ненасильницького опору колонізаторам. Політична діяльність М.К.Ганді.

3. Перша і друга компанії громадянської непокори

Причини і хід першої компанії громадянської непокори. Методи боротьби. Розстановка сил в ІНК і його діяльність. Свараджисти. Ц.Неру - лідер радикальної частини конгресу. Наслідки першої компанії.

Причини другої компанії громадянської непокори. Конституція Неру-старшого. Англійські репресії. Пакт Ганді-Ірвін.

4. Індія в кінці 30-х років

Англійська реформа управління Індією, конституція 1935 р. Управління Конгресом провінційних міністерств і їх політика. Цілісність Мусульманської ліги, вимоги про створення держави Пакистан.

Розділ 2

Тема 5. Афганстан у міжвоєнний період

1. Афганістан на початку новітньої історії

Економічне і політичне становище Афганістану. Рух молодоаф-анців. Прихід до влади еміра Амсінулли. Третя англо-афганська війна, здобуття Афганістаном політичної незалежності.

2. Молодоафганський режим (1919-1929)

Політика реформ. Конституція 1923 р. Економічні перетворення, зормування і розширення ринкових відносин. Обмеження світської діяльності мусульманського духівництва. Освітні заходи.

Зовнішня політика. Радянсько-афганська угода 1921 р. Зарубіжна поїздка еміра Аманулли 1927-1928 рр. Розширення міжнародних зв'язків.

Причини падіння молодоафганського режиму, наслідки його діяльності.

3. Афганістану 30-х роках.

Збройна боротьба за владу в кінці 20- на поч. 30-х років ХХ. Конституція 1931 р. Відставання Афганістану в економічній і соціальній сфері.

Тема 6. Ірак у міжвоєнний період

1. Економічне і політичне становище Ірану на початок новітніх часів.

Напівколоніальний, напівфеодальний характер економіки, її залежність від великих держав. Політична залежність від Росії і Англії. Неспроможність династії Каджарів захищати національні інтереси. Англо-іранська угода 1919 р. Англійська інтервенція.

2. Піднесення демократичного і національно-визвольного руху в 1920-1922рр.

Причини, завдання, російські сили. Основні центри національно-визвольного руху-Іранський Азербайджан, Гилян, Хорасан. Поразка революційних виступів. Ліквідація англо-іранської угоди 1919 р.

3. Боротьба за владу і державний переворот 1925 р. Внутрішня і зовнішня політика Реза-шаха Пехлеві

Політична нестабільність. Прагнення нових соціальних сил брати участь в управлінні державою. Радянсько-іранський договір 1921 р. Державний

переворот 1925 р. Скиннення Каджарів. Прихід до влади Реза-шаха Пехлеві. Економічні, управлінські, судові реформи. ^зширення ринкових відносин. Реформи в сфері освіти, культури, побуту. Зовнішня політика Реза-шаха.

Тема 7. Туреччина в міжвоєнний період

1. Крах Османської імперії та його наслідки.

Військова поразка Османської імперії. Мудроське перемир'я. Окупація частини турецької території військами Антанти. Плани розчленування Туреччини.

2. Національно-визвольна боротьба турецького народу проти держав Антанти. Створення Турецької Республіки.

Створення організацій турецьких націоналістів - " Товариств захисту прав". Окупація великими державами Стамбула. Створення в Анатолії уряду на чолі з Мустафою Кемалем. Боротьба турецького народу з іноземною інтервенцією. Радянсько-турецький договір 1921р. Перемога турецького народу. Проголошення республіки. Лозаннська угода. Підсумки національно-визвольного руху.

3. Внутрішня і зовнішня політика Мустафи Кемалю.

Буржуазні реформи . Конституція 1924 р. Зміни в державному ладі. Ліквідація халіфату світський характер держави. Судові реформи. Політика етатизму в економіці. Авторитарні методи перетворень. Зовнішня політика. Питання про протоки і конференція в Монтре.

Тема 8. Країни Латинської Америки у міжвоєнний період

- 1. Вплив Першої світової війни на економічний і політичний розвиток країн Латинської Америки, посилення позицій США, англо-американське суперництво за панування в Латинській Америці.*
- 2. Ліворадикальні й праворадикальні рухи.*
- 3. Особливості тактики Народного фронту в латиноамериканських країнах.*
- 4. Визвольний рух на Кубі, революція 1933-1935 рр. і її характер, уряд Грау Сан-Мартіна, конституція 1940 р. та її значення.*
- 5. Політична боротьба в Мексиці у 20-30-ті рр. ХХ ст., внутрішня й зовнішня політика урядів Карранси , Обрегона, Кальєсса та Карденаса. Спроби реформування мексиканського суспільства. Рух за Народний фронт.*
- 6. Ідейно-політична боротьба в Аргентині у 20-30-ті рр. ХХ ст., ліворадикальні й праворадикальні рухи, диктатура Урібуру, внутрішня й*

- зовнішня політика уряду Хусто, рух за Народний фронт.
7. Соціально-економічний розвиток Бразилії у 20-30-ті рр. ХХ ст., внутрішньополітична боротьба, повстання в Сан-Паулу й похід “колони Престеса”, революція 1930 р., її характер, внутрішня й зовнішня політика уряду Варгаса, “нова держава Варгаса” та її характер.
8. Економічний та політичний розвиток Чилі в 20-30-ті рр. ХХ ст., внутрішня й зовнішня політика урядів Алессандри, диктатура Ібаньеса та її характер, утворення Народного фронту та його діяльність. Внутрішня й зовнішня політика уряду Агірре Серди.
9. Країни Латинської Америки в роки Другої світової війни.

3. Структура навчальної дисципліни

№	Найменування розділів і тем	Кількість годин					
		Усього	Усього ауд.	Лекц.	Сем.	Практ.	Сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8
Розділ 1.							
1.	Тема 1. Країни Азії та Африки на початок новітньої історії	10		4			6
2.	Тема 2. Японія в міжвоєнний період	15		6			9
3.	Тема 3. Китай у міжвоєнний період	16		10			6
4.	Тема 4. Індія в міжвоєнний період	15		6			9
Усього за розділом 1		56		26			30
Розділ 2.							
	Тема 5. Афганстан у міжвоєнний період	15		6			9
	Тема 6. Ірак у міжвоєнний період	15		6			9
	Тема 7. Туреччина в міжвоєнний період	15		6			9
	Тема 8. Країни Латинської Америки у міжвоєнний період	19		14			5
Усього за розділом 2		64		32			32
Усього годин		120		58			62

4. Семінарські (практичні, лабораторні) заняття – не передбачені навчальним планом.

5. Завдання для самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
<p><i>."Версальсько-. Вашингтонська система і перерозподіл колоній.</i></p> <p><i>3.Характер і завдання національно-визвольного руху в міжвоєнний період.</i></p> <p><i>4.Специфіка форм і методів колоніального панування в 20-30-хрр. ХХ ст.</i></p>	6	Бесіда з підгрупою
<p><i>Економічний розвиток Японії в 20-30-ті рр. ХХ ст.</i></p> <p><i>Внутрішньополітична боротьба.</i></p> <p><i>Ріст сил праворадикального соціально-політичного радикалізму й тоталітаризму, їхня диференціація.</i></p> <p><i>Особливості зовнішньої політики й характерні риси зовнішньополітичної доктрини .</i></p> <p><i>Війна на Тихому океані, поразка Японії.</i></p>	9	есе
<p><i>Специфіка розвитку й традиційні інститути афганського суспільства.</i></p> <p><i>Політична боротьба в Афганістані у 20-30-ті рр. і роль у ній різних соціально-політичних, релігійно-общинних і регіональних чинить, вплив зовнішньополітичних факторів на її характер.</i></p> <p><i>Афганістан у роки Другої світової війни.</i></p> <p>.</p>	6	
<p><i>Специфічність розвитку Британської Індії в цілому та окремих її районів зокрема.Характерні риси британської колоніальної політики в провінціях.</i></p> <p><i>Процес формування загальноіндійського національно-визвольного руху; його розвиток і характерні риси на різних етапах і в різних регіонах.</i></p> <p><i>Індійський національний конгрес, його програма й тактика. М. К. Ганді й гандизм.</i></p> <p><i>Політичні портрети видатних діячів індійського національно-визвольного руху, філософів, релігійних мислителів і діячів культури (М. К. Ганді, Дж. Неру, С. Радхакрішнан, А. Гхош, Р. Тагор та ін.).</i></p>	9	есе
<p><i>Специфіка соціально-економічного й політичного розвитку Іраку в цілому та окремих його районів у 20-40-ті рр. ХХ ст.</i></p> <p><i>Демократичний та національно-визвольний рух в Іраку у на початку новітнього часу</i></p> <p><i>Політика Англії та інших провідних світових держав стосовно Ірану.</i></p>	9	колоквіум
<p><i>1.Борьба турецького народу з іноземною інтервенцією. Кемаль Ататюрк. Проголошення</i></p>	9	реферат

<i>республіки. Підсумки національно-визвольного руху в Туреччині, характер кемалістської революції. 2.Реформи й перетворення в Турецькій республіці, політика етатизму. 3.Внутрішньополітична боротьба, національна політика</i>		
<i>Вплив Першої світової війни на економічний і політичний розвиток країн Латинської Америки. Ліворадикальні й праворадикальні рухи. Особливості тактики Народного фронту в латиноамериканських країнах. Визвольний рух на Кубі, революція 1933-1935 рр.. Політична боротьба в Мексиці у 20-30-ті рр. XX ст.. Ідейно-політична боротьба в Аргентині у 20-30-ті рр. XX ст.. Соціально-економічний розвиток Бразилії у 20-30-ті рр. XX ст., внутрішньополітична боротьба. Економічний та політичний розвиток Чилі в 20-30-ті рр. XX ст.. Країни Латинської Америки в роки Другої світової війни.</i>	14	Співбесіда з підгрупою
Разом	62	

6. Індивідуальні завдання

7. Методи контролю: *дві письмові контрольні роботи, письмовий екзамен.*

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання			Екзаме н	Сума
Контрольна робота, передбачена навчальним планом за розділом 1	Контрольна робота, передбачена навчальним планом за розділом 2	Разом	–	30 (сума є складовою екзамену у 8-му семестрі)
Т 1 - 4	Т 5 – 8	30		
15	15			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ

до заліку до курсу «Сучасна історія країн Азії, Африки та Латинської Америки» Ч. 1.

1. Основні тенденції розвитку країн Азії та Африки в першій половині - середині ХХ ст.
2. Дискусія про роль колоніалізму в історії країн Азії і Африки.
3. Національно-визвольний рух в Індії в 1919-1925 рр.. Діяльність М. К. Ганді.
4. Боротьба за конституцію в Індії в 1928-1935 рр..
5. Іран напередодні та в роки Другої світової війни.
6. Набуття Індією незалежності. Індійський Союз у 1947 - наприкінці 1950-х рр..
7. Особливості національно-визвольного руху в Китаї після Першої світової війни.
8. Створення єдиного антиімперіалістичного фронту в Китаї в 1923-1924 рр..
9. Революція 1925-1927 рр.. в Китаї.
10. Становлення режиму гоміндану в Китаї (1927-1931 рр..).
11. Внутрішня і зовнішня політика Китаю в період «нанкінського десятиліття» (1928-1937 рр..).
12. Боротьба між КПК і гомінданом в 1927-1937 рр.. Китайська Радянська республіка.
13. Китай в роки японської агресії (1937-1945 рр..).
14. Китай в 1945-1949 рр.. Освіта КНР.
15. КНР в 1949-1957 рр..
16. Політика «трьох червоних прапорів» в Китаї та її наслідки.
17. Тайвань в 1949-1959 рр..
18. Соціально-економічний розвиток Японії в 1920-1930-і рр..
19. Особливості внутрішньополітичного розвитку Японії в 1920-і рр..
20. Зовнішня політика Японії в 1918-1927 рр.. «Меморандум Танака».
21. Фашистський рух в Японії (1928-1937 р.).
22. Японська агресія в Китаї в 1931-1937 рр..
23. Зовнішня політика Японії в 1937-1941 рр..

24. Внутрішня політика Японії в 1937-1941 рр..
25. Японія у війні на Тихому океані (1941-1945 рр..).
26. Внутрішня політика Японії в 1941-1945 рр..
27. Японія в роки американської окупації. Сан-Франциско мирний договір 1951
28. Внутрішня і зовнішня політика Японії в 1952-1960 рр..
29. Національно-визвольна боротьба Туреччини в 1918-1922 рр..
Рішення Лозаннської конференції (1922-1923 рр..) Щодо турецького питання.
30. Туреччина в 1923-1934 рр.. Реформи М. Кемалю.
31. Туреччина напередодні і в роки Другої світової війни.
32. Туреччина в 1945-1960 рр..
33. Корея після Першої світової війни. Первомартовської рух 1919р.
34. Національно-визвольний рух в Кореї в 1920-1930-і рр..
35. Корея напередодні та в роки Другої світової війни.
36. Корея в 1945-1950 рр..
37. Корейська війна 1950-1953 рр..
38. Особливості соціально-економічного та політичного розвитку КНДР у 1953-1961 рр..
39. Республіка Корея в 1953-1960 рр.. «Квітнева революція».
40. Національно-визвольний рух в Ірані в 1920-і рр.. Переворот 1921
41. Іран в період встановлення династії Пехлеві. Реформи 1920 - 1930-х рр..
42. Іран напередодні та в роки Другої світової війни.
43. Іран в 1945-1959 рр..
44. В'єтнам в 1920-1930-і рр..
45. Війна Франції в Індокитаї. Розв'язки Женевської конференції по Індокитаю.
46. Єгипет в 1920-1930-і рр..
47. Єгипет в 1952-1956 рр.. Суецький криза 1956
48. Освіта Держави Ізраїль. Арабо-ізраїльська війна 1948-1949 рр..
49. Ефіопія в роки італо-ефіопської і Другої світової війни.
50. Реформи Хайле Селассіє I.

9. Рекомендована література

1. Ататюрк М. К. Избранные произведения, речи, выступления. – М., 1966.
2. Ганди И. Речи, статьи, интервью. – М., 1975.
3. Дэн Сяопин. Основные вопросы современного Китая. (Речи и беседы, сентябрь 1982 – июнь 1987 гг.). – М., 1988.
4. Кастро Ф. Избранные произведения. 1952 – 1986 гг. – М., 1986.
5. Ким Ир Сен. Избранные произведения: В 5-ти тт. – Пхеньян, 1970-1972.
6. Меир Г. Моя жизнь. – М., 1998.
7. Независимая Африка в документах. – М., 1965.
8. Неру Дж. Взгляд на всемирную историю: В 3-х тт. – М., 1975.
9. Пэн Дехуай. Мемуари маршала. – М., 1988.
10. Сукарно А. Индонезия обвиняет. – М., 1961.
11. Че Гевара Э. Эпизоды революционной войны (воспоминания). – М., 1973.
12. Хо Ши Мин. Избранные статьи и речи. – М., 1958.

Підручники

13. Васильев Л. С. История Востока. – В 2т. – М., 1998.
14. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки. – Львів, 2004.
15. Новейшая история стран Азии и Африки. XX век: В 3 чч. // Под ред. А. М. Родригеса. – М., 2001.
16. Новейшая история арабских стран Азии (1917-1985). – М., 1988.
17. Новейшая история арабских стран Африки (1917-1987). – М., 1987.
18. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки. – Суми, 2003.
19. Строганов А. И. Новейшая история стран Латинской Америки. – М., 1995.

Загальні праці

20. Бжезинский З. Великая шахматная доска. Господство Америки и его геостратегические императивы. – М., 1999.
21. Васильев Л. С. История религий Востока. – М., 1988.
22. Всемирная история: В 24-х тт. – Минск, 1996-1997. – Т. 20-24.
23. История национально-освободительной борьбы народов Африки в новейшее время. – М., 1978
24. Политические портреты борцов за национальную независимость. – М., 1983.
25. Френкель М. Ю. Вторая мировая война. Глобальная стратегия и Африка. – М., 1995.

Японія

26. Бикс Г. Хирохито и создание современной Японии. – М., 2002.

27. Вербицкий С. И. Япония в поисках новой роли в мировой политике. – М., 1992.
28. Гольдберг Д. И. Внешняя политика Японии в 1941-1945 гг. – М., 1992.
29. Еремин В. Н. Политическая система современного японского общества. – М., 1992.
30. Инамари К. Страсть к успеху. Японское чудо. – М., 1998.
31. История Японии. 1868-1998. – Т. 2. – М., 1998.
32. Кузнецов Ю. Д., Навлицкая Г. Б., Сырицын И. М. История Японии. – М., 1988.
33. Кутаков Л. Очерки новейшей истории Японии (1918-1963). – М., 1965.
34. Латышев А. А. Политическая власть в Японии. Механизм функционирования на современном этапе. – М., 1988.
35. Сила-Новицкая Т. Г. Культ императора в Японии: мифы, история, доктрины, политика. – М., 1990.
- Китай, Монголия, Корея**

36. Барач Д. Дэн Сяопин. – М., 1989.
37. Бурлацкий Ф. М. Мао Цзэдун, Цзян Цин и Советник Дэн. – М., 2002.
38. Владимиров О. Е., Рязанцев В. И. Страницы политической биографии Мао Цзэдуна. – М., 1980.
39. Воронцов В. Б. Судьба китайского Бонапарта. – М., 1989.
40. Галянович Ю. М. «Белые пятна» и «болевые точки» в истории советско-китайских отношений. – М., 1992.
41. История Китая с древнейших времен до наших дней. – М., 1974.
42. История Китая. – М., 2002.
43. История Кореи. – М., 1960.
44. История Кореи. Новое прочтение. – М., 2003.
45. История Монгольской народной республики. – М., 1983.
46. Переход к рынку в КНР. Общество. Политика. Экономика. – М., 1994.
47. Экономика КНР в преддверии XXI века (1991-2000). – М., 1997.

Держави Південно-Східної Азії

48. Бандиленко Г. Г., Гневушева Е. И., Деопик Д. В. История Индонезии. – М., 1992.
49. Бектимирова Н. И. Новейшая история Кампучии. – М., 1989.
50. Берзин Э. О. История Таиланда. – М., 1973.
51. Деопик Д. В. История Вьетнама. – М., 1994.
52. История Кампучии: Краткий очерк. – М., 1981.
53. Капица М. С., Милетин Н. П. Сукарно: Политическая биография. – М., 1980.
54. Кобелев Е. В. Хо Ши Мин. – М., 1983.
55. Левтонова Ю. О. История Филиппин. – М., 1979.
56. Тюрин В. А. История Малайзии. – М., 1980.

Індія

57. Антонова К. А., Бонгард-Левин Г. М., Котовский Г. Г. История Индии. – М., 1998.
58. Ванина Е. Ю. Индия: Страна и ее регионы. – М., 2000.
59. Верма Ш. Портрет Раджива Ганди. – М., 1988.
60. Гопал С. Джавахарлал Неру. Биография. – М., 1990.
61. Горев А. В. Роса на лотосе. Индира Ганди: Мечты и свершения. – М., 1987.
62. Датт В. П. Внешняя политика Индии. – М., 1988.
63. Митрохин Л. В. Индия: Вступая в XXI век. – М., 1987.
64. Кудрявцев М. К. Кастовая система в Индии. – М., 1992.
65. Лунев С. И. Индия и США: Международные отношения. – М., 1987.
- Держави Середнього Сходу**

66. Агеев В. Ф. Новейшая история Синда. – М., 1986.
67. Гасратян М. А., Орешкова С. Ф., Петросян Ю. А. Очерки истории Турции. – М., 1983.
68. Данилов В. И. Турция 80-х: От военного режима до «ограниченной демократии». – М., 1991.
69. Иванов М. С. Иран в 60-70-е годы XX в. – М., 1977.
70. Иран. Очерки новейшей истории. – М., 1976.
71. Иранская революция: Причины и уроки. – М., 1989.
72. История Афганистана с древнейших времен до наших дней. – М., 1982.
73. История Ирана с древнейших времен до наших дней. – Ереван, 1980.
74. Новейшая история Турции. – М., 1968.

Арабські держави

75. Агарышев А. А. Гамаль Абдель Насер. – М., 1979.
76. Агарышев А. А. От Кемп-Дэвида до трагедии Ливана. – М., 1983.
77. Александров И. А. Монархии Персидского залива: Этап модернизации. – М., 2000.
78. Апдайк Р. Дж. Саддам Хусейн. Политическая биография. – М., 1999.
79. Аяш Ж. Очерки марокканской истории. – М., 1982.
80. Беляев И. П., Примаков Е. М. Египет. Время президента Насера. – М., 1982.
81. Васильев А. М. История Саудовской Аравии (1745 – конец XX в.) – М., 1999.
82. Голубовская Е. К. Революция 1962 г. в Йемене. – М., 1971.
83. Егорин А. З. История Ливии. XX век. – М., 1999.
84. История Алжира в новое и новейшее время. – М., 1992.
85. История Ливии в новое и новейшее время. – М., 1992.
86. Князев А. Г. Египет после Насера (1970-1981). – М., 1986.
87. Кувейт. Государство и границы. – М., 1999.
88. Плачинда С. В. Соціальні перетворення в арабських країнах: Досвід і проблеми. – К., 1993.
89. Расницын В. Г. Марокко на рубеже двух эпох. – М., 1983.

90. Румянцев В. И. Тунисская республика. – М., 1982.
 91. Смирнов А. Арабо-израильские войны. – М., 2003.
 92. Шарипов Р. М. Панисламизм сегодня. Идеология и практика Лиги исламского мира. – М., 1986.

Держави Африки

93. Абрамова С. Ю. Африка: Четыре столетия работорговли. – М., 1992.
 94. Алексеев Л. А. Кения: Два десятилетия по пути независимого развития. – М., 1984.
 95. Бартницкий А., Мантель-Нечко И. История Эфиопии. – М., 1976.
 96. Борьба за освобождение португальских колоний Африки (1961-1973). – М., 1975.
 97. История Ганы в новое и новейшее время. – М., 1985.
 98. История Заира в новейшее время. – М., 1982.
 99. История Нигерии в новое и новейшее время. – М., 1981.
 100. История Тропической и Южной Африки в 1918-1988 гг. – М., 1989.
 101. Народная Республика Ангола. – М., 1985.
 102. Пономаренко Л. В. Патрис Лумумба. Жизнь во имя свободы Африки. – М., 1989.
 103. Притворов А. В. Намибия. – М., 1991.
 104. Республика Замбия. – М., 1982.
 105. Республика Зимбабве. – М., 1985.
 106. Урнов Ю. А. Политика ЮАР в Африке. – М., 1982.
 107. Цыпкин Г. В., Ягья В. С. История Эфиопии в новое и новейшее время. – М., 1989.

Держави Латинської Америки

108. Абреу Р. Куба: Канун революции. – М., 1987.
 109. Алексеева В. А. Скромный кондотьер: Феномен Че Гевары. – М., 1991.
 110. Атлас Латинской Америки. – М., 1968.
 111. Бальтра К. Экономическое развитие Латинской Америки. – М., 1983.
 112. Бушуев В. Г. Латинская Америка – США: Революция и контрреволюция. – М., 1987.
 113. Гонионский С. А. Латинская Америка и США. 1939-1959. – М., 1960.
 114. Гонионский С. А. Очерки истории стран Латинской Америки. – М., 1964.
 115. Зайцев Н. Г. Латинская Америка: Региональное сотрудничество и борьба за экономическую самостоятельность. – М., 1977.
 116. Зуйков Г. Н. Социально-экономические предпосылки кубинской революции. – М., 1980.

117. Коваль Б. И. Латинская Америка: Революция и современность. – М., 1981.
118. Королев Ю. Н., Кудачкин М. Ф. Латинская Америка: Революции XX века. – М., 1986.
119. Косарев Е. А. Экономическая интеграция Латинской Америки и США. – М., 1979.
120. Кутейщикова В. Н., Тертерян И. А. Концепции историко-культурной самобытности Латинской Америки. – М., 1978.
121. Ларин Е. А. Повстанческая армия в кубинской революции (декабрь 1956 – январь 1959 года). – М., 1977.
122. Латинская Америка: Структурная перестройка хозяйства. – М., 1994.
123. Латинская Америка. Энциклопедический справочник. – В 2-х тт. – М., 1979, 1982.
124. Ле Риверенд Х. Кубинская республика. Зависимость и революция. – М., 1970.
125. Леонов Н. С. Очерки новой и новейшей истории стран Центральной Америки. – М., 1975.
126. Матлина А. А. Латинская Америка в меняющемся мире. – М., 1992.
127. Никифоров Б. С. Куба: Крах буржуазных политических партий. – М., 1973.
128. Нитобург Э. Л. Похищение жемчужины. Полтора века экспансионистской политики США на Кубе. – М., 1968.
129. Окунева М. А. Рабочий класс в кубинской революции. – М., 1985.
130. Очерки истории Кубы. – М., 1978.
131. Рафа Н. К. Крестьянство в кубинской революции. – М., 1974.
132. Ревуненков В. Г. История стран Латинской Америки в новейшее время. – М., 1993.
133. Сизоненко А. И. Очерки истории советско-латиноамериканских отношений (1924-1970). – М., 1971.
134. Слезкин Л. Ю. История Кубинской революции. – М., 1966.
135. Соколова З. И. Опыт организации крестьянских масс на Кубе. – М., 1973.
136. Страны Карибского бассейна: Тенденции экономического и социального развития. – М., 1985.
137. Томас А. Б. История Латинской Америки. – М., 1960.
138. Фостер У. Очерк политической истории Америки. – М., 1955.
139. Хачатуров К. А. Латинская Америка: Идеология и внешняя политика. – М., 1983.
140. Шемякин Я. Г. Латинская Америка: Традиции и современность. – М., 1987.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

141. Близний Восток. Информационный центр.
<http://www.middleeast.org.ua/history/modern.htm>
142. Институт Ближнего Востока <http://www.iimes.ru/>
143. **Институт востоковедения Российской академии наук**
<http://www.ivran.ru/publications/sci-works/232>
144. Институт сходовознавства ім. А. Ю. Кримського <http://oriental-studies.org.ua/index.php?litera&sendBigAsk&bibAnnOrAllText=0>
145. Санкт-Петербургский центр изучения современного Ближнего Востока <http://www.meast.ru/>